

Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba

**Actuariële en
bedrijfstechnische nota**

NPR 2011

Versie 2.0 vastgesteld d.d. 20 juni 2013

juni 2013

Inhoudsopgave

1. Inleiding	1
2. Organisatie, beheer en interne controle	2
2.1. Organisatiestructuur pensioenfonds	2
2.1.1 Taken en Verantwoordelijkheden	2
2.1.2 Deskundigheid Raad van Toezicht en Directie.....	5
2.2. Beheersmaatregelen en interne controle	5
2.2.1 Risicogebaseerde interne controle	5
2.2.2 Rapportages	6
2.2.3 Informatieverstrekking & communicatie.....	7
3. Pensioenreglement	8
3.1. Aangesloten deelnemers.....	8
3.2 De inhoud van het pensioenreglement	8
3.2.1 Het pensioenreglement in hoofdlijnen	8
3.2.2 Overgangsregeling	10
4. Herverzekering	12
5. Voorzieningen, reserves, weerstands-vermogen en dekkingsgraad	13
5.1. Voorziening pensioenverplichtingen (VPV)	13
5.1.1. Grondslagen en veronderstellingen.....	13
5.2 Overige voorzieningen	14
5.3 Weerstandsvermogen	15
5.3.1 Bepaling van het weerstandsvermogen	16
5.4 Dekkingsgraad.....	17
6. Herstelplan	18
7. Beleggingsbeleid	20
7.1. Beleggingsdoelstelling.....	20
7.2. Organisatie van het vermogensbeheer	20
7.2.1 Verantwoordelijkheden	20

7.2.2 Intern en extern vermogensbeheer	20
7.2.3 Custodian	21
7.3 Samenstelling strategische beleggingsportefeuille	21
7.3.1 Strategische beleggingsportefeuille	22
7.3.2 Tactische asset allocatie	23
7.4. Risicometing en -beheersing	23
7.5. Resultaatsevaluatie	24
7.6. Valutabeleid	24
7.7. Derivatenbeleid	24
7.8. Waarderingsgrondslag	25
8. Premiebeleid	26
8.1. Premie	26
8.2. Deelnemersbijdrage	28
8.3. Maximale bijdrage werkgever	28
8.4 Minimale bijdrage werkgever	28
9. Indexatiebeleid	29
10. Financiële sturingsmiddelen	30

1. Inleiding

De Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba (het pensioenfonds of APFA) voert voor de overheidsdienaren en daarmee gelijkgestelden (werknemers) in Aruba het pensioenreglement uit.

Het pensioenfonds heeft de op haar rustende verplichtingen niet herverzekerd. In deze actuariële en bedrijfstechnische nota (abtn) wordt een motivering gegeven van de financiële opzet en actuariële grondslagen van het pensioenreglement zoals deze per 1 januari 2011 van kracht is geworden, hierbij onderscheid makend tussen enerzijds het vermogen en anderzijds de voorziening pensioenverplichtingen.

Deze abtn is vastgesteld tijdens de vergadering van de Raad van Toezicht 20 juni 2013 onder unaniem oordeel en geldt met ingang van 1 januari 2013. De abtn is van toepassing op de deelnemers, gewezen deelnemers en gepensioneerde deelnemers conform het pensioenreglement NPR 2011.

In deze abtn zullen passages voorkomen die nog niet als zodanig zijn doorgevoerd in het pensioenreglement. Er is een project gaande om alle aanpassingen betreffende het pensioenreglement en overige fondsdocumenten te verzamelen en te verwerken zodanig dat het pensioenreglement in één keer geaccordeerd kan worden door de Raad van Toezicht en overige stakeholders, voor zover van toepassing. Naar verwachting zal het pensioenreglement eind 2013 geactualiseerd zijn. In de gevallen waarbij er een discrepantie is, zal dit met een voetnoot worden opgemerkt.

2. Organisatie, beheer en interne controle

Het pensioenfonds hanteert de pension fund governance¹ structuur conform richtlijnen OECD die de Raad van Toezicht en de Directie in staat stelt om hun functie deugdelijk te kunnen uitvoeren.

2.1. Organisatiestructuur pensioenfonds

Het pensioenfonds wordt bestuurd door een directie, bestaande uit maximaal drie leden. De Raad van Toezicht houdt toezicht op het beleid en beheer uitgevoerd door de directie. De Raad van Toezicht wordt ondersteund door diverse commissies en de Directie wordt ondersteund door een pensioenfondsorganisatie.

2.1.1 Taken en Verantwoordelijkheden

Raad van Toezicht

De Raad van Toezicht houdt toezicht op de directie en op de algemene gang van zaken in het pensioenfonds. De samenstelling van de Raad van Toezicht dient te voldoen aan de criteria zoals vastgelegd in de Statuten² van het pensioenfonds. Onderdeel van de taken van de Raad van Toezicht zijn o.a.:

- De leden van de directie benoemen;
- Een directielid tot Voorzitter benoemen;
- Het functioneren als adviseur en klankbord voor de directie; en
- Het goedkeuren van o.a. pensioenreglementen, jaarverslag, beleggingsbeleid en beleggingsplan.

Voor een gedetailleerde beschrijving van de taken van de Raad van Toezicht wordt naar het Reglement Raad van Toezicht verwezen.

De Raad van Toezicht wordt bijgestaan door de Auditcommissie, Beloningscommissie, Commissie van Beroep en de Beleggingscommissie.

---

¹ Gebaseerd op OECD Guidelines for pension fund governance, 5 juni 2009

² Statuten voor Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba, d.d. 29 april 2005

Auditcommissie

De Auditcommissie bestaat uit drie leden welke door de Raad van Toezicht uit haar midden worden aangewezen. De Auditcommissie heeft een toezichhoudende functie³ op ondermeer:

- de werking van de interne risicobeheersing- en controlesystemen waaronder het toezicht op de naleving van de relevante wet- en regelgeving en gedragscodes
- de financiële informatieverstopping en het functioneren van de interne financiële verslaggeving
- de naleving van aanbevelingen en opvolging van opmerkingen van de interne controleur en externe accountants

Beloningscommissie

De Beloningscommissie bestaat uit drie leden van de Raad van Toezicht met de volgende samenstelling: lid deswege de vakbonden, lid deswege de Werkgevers en de Voorzitter van de Raad van Toezicht. De beloningscommissie heeft de volgende werkzaamheden⁴:

- bij aanstelling van directeuren het doen van een voorstel inzake bezoldiging
- het jaarlijks vaststellen van de prestatiecriteria voor directeuren en de beoordeling van de realisatie hiervan
- het opmaken van het remuneratierapport

Commissie van Beroep

De Commissie van Beroep bestaat uit vijf leden, waarvan twee leden van de Raad van Toezicht aangevuld met drie onafhankelijke terzake deskundigen. De Commissie van Beroep is bevoegd⁵ tot het doen van een uitspraak in geschillen tussen werkgever, een aangewezen werkgever, een deelnemer, een gewezen deelnemer, hun rechtverkrigende of een ander die naar het oordeel van de commissie rechtstreeks getroffen wordt en APFA betreffende besluiten van de Raad van Toezicht en/of directie die zijn genomen krachtens de Statuten en pensioenreglementen.

Beleggingscommissie

De Beleggingscommissie bestaat uit minimaal drie en maximaal vijf leden. De leden worden door de Raad van Toezicht benoemd voor een periode van drie jaar. De Beleggingscommissie heeft als doel het leveren van een bijdrage aan de kwaliteit en de objectiviteit van het beleggingsbeleid, het risicobeheer alsmede het toezicht op een juiste uitvoering van het beleggingsbeleid⁶.

---

³ Voor een volledige beschrijving van de verantwoordelijkheden van de Auditcommissie wordt verwezen naar het Reglement Auditcommissie, d.d. 20 juni 2013

⁴ Voor een volledige beschrijving van de verantwoordelijkheden van de Beloningscommissie wordt verwezen naar het Reglement Beloningscommissie, d.d. 8 december 2009

⁵ Voor een volledige beschrijving van het proces wordt verwezen naar het Reglement Commissie van Beroep, 20 juni 2013

⁶ Voor een volledige beschrijving van de werkzaamheden wordt verwezen naar het Reglement Beleggingscommissie, 20 juni 2013

Directie

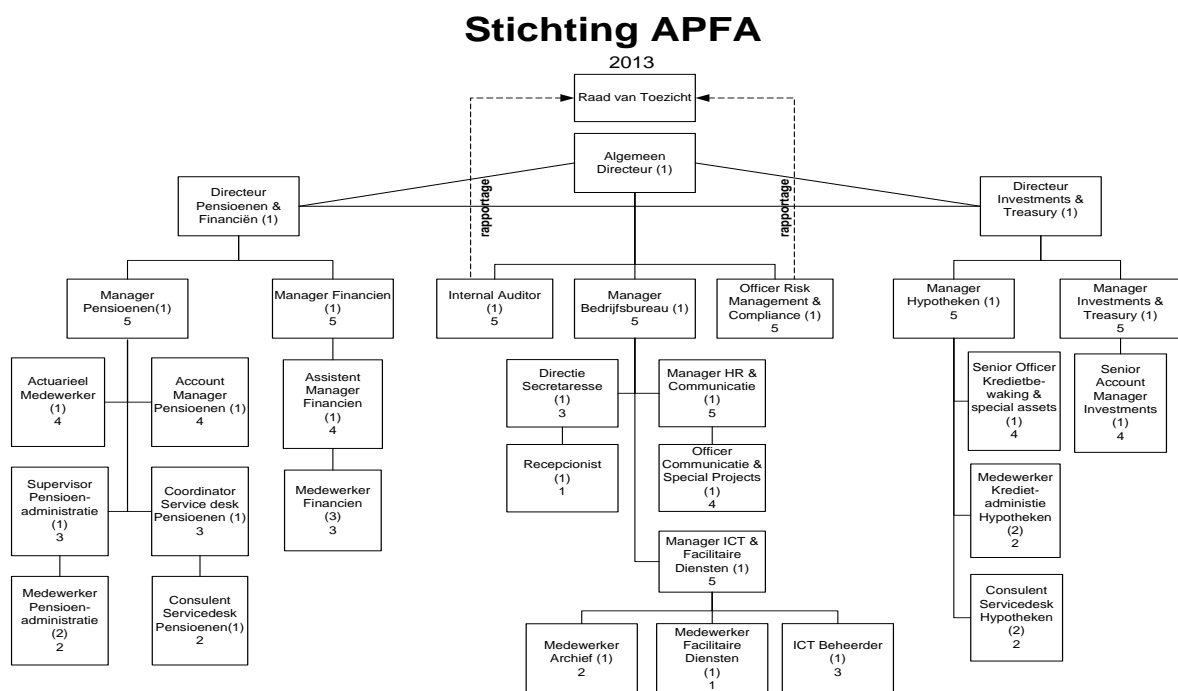
De taken, verantwoordelijkheden en bevoegdheden van de directie zijn vastgelegd in de statuten en in een directiereglement⁷. De directie is verantwoordelijk voor de dagelijkse leiding van het pensioenfonds, het optimaliseren van werkprocessen, de managementrapportage en het uitvoeren van het door de Raad van Toezicht vastgestelde beleid. Het pensioenfonds wordt in en buiten rechte vertegenwoordigd door de directie en de directie kan na voorafgaande goedkeuring van de Raad van Toezicht, schriftelijke volmacht van vertegenwoordiging geven aan werknemers en aan derden. De directie wordt bijgestaan door de pensioenfondsorganisatie.

Pensioenfondsorganisatie

Naar aanleiding van ondermeer het veranderde pensioenlandschap, de complexiteit van onderliggende thema's en de verzwaarde eisen van de toezichthouder, is APFA bezig met de uitvoering van een reorganisatie waarbij de nadruk meer komt te liggen bij een risicogerichte benadering. De nieuwe organisatiestructuur ziet er schematisch als volgt uit⁸:

ORGANISATIESTRUCTUUR

5 april 2013

Naar verwachting zal het reorganisatieproces per 15 juli 2013 zijn afgerond.

⁷ Directiereglement, d.d. 31 mei 2007

⁸ Voor verdere details inzake de reorganisatie wordt verwezen naar het strategisch plan 2013-2017

Externe dienstverleners

De financiële status van het pensioenfonds wordt jaarlijks gecontroleerd door een externe registeraccountant en een actuaris AG. De registeraccountant en actuaris AG worden in principe voor een periode van 3 jaar benoemd door de Raad van Toezicht. Verder worden de buitenlandse beleggingen bij een onafhankelijke custodian bewaard, geadministreerd en gerapporteerd. Het vermogensbeheer voor de buitenlandse beleggingen is uitbesteed aan een fiduciaire manager. Momenteel wordt een deel van de interne audit activiteiten uitbesteed aan extern accountant kantoor.

2.1.2 Deskundigheid Raad van Toezicht en Directie

Er is een concept deskundigheidsplan opgesteld voor de leden van de Raad van Toezicht en de directieleden. Dit plan beschrijft de minimale vereisten aan kennis en vaardigheden voor het bestuur en de raadsleden. Dit concept deskundigheidsplan zal in 2013 nog verder worden uitgewerkt met ondermeer specifieke kennis en vaardigheden en individuele opleidingsplannen. Indien er hiaten worden geconstateerd zullen deze middels cursussen of trainingen worden ingevuld⁹. Alle leden van de directie en de Raad van Toezicht dienen minimaal in het bezit te zijn van de opleiding voor Pensioenfondsbestuurder niveau 1 en 2.

2.2. Beheersmaatregelen en interne controle

Er dienen adequate interne controles plaats te hebben binnen de organisatie om ervoor te zorgen dat alle uitvoerders en verantwoordelijken conform o.a. de statuten, reglementen en wet & regelgeving handelen. De interne controle zal in 2013 verder worden aangescherpt met de komst van een Risk & Compliance Officer (conform reorganisatieplan) en de uitwerking van het risicomangement raamwerk. Tevens is de integere bedrijfsvoering in 2012 aangevuld met een incidentenbeleid en een klokkenluiderprocedure en zal in 2013 een verdere aanscherping plaatsvinden. Verder is er een nieuw communicatiebeleid vastgesteld om tijdig, inzichtelijk en volledige informatie te verschaffen naar alle belanghebbenden.

2.2.1 Risicogebaseerde interne controle

De interne controle is zoveel mogelijk gewaarborgd door de volgende maatregelen van interne controle:

- Het beschermen van systemen en eigendommen door middel van procuratieregelingen, toegangsbeveiliging.
- Het aanbrengen van functiescheidingen conform het organisatieschema uit paragraaf 2.1.
- Het toepassen van het vier-ogen-principe.
- Het afbakenen van bevoegdheden, door het beperken van het aantal bevoegdheden per persoon en het beperken van het aantal personen per bevoegdheid.

---

⁹ Nadat het deskundigheidsplan definitief is vastgesteld zal deze abtn worden geactualiseerd.

Het functioneren en de kwaliteit van de administratieve organisatie wordt periodiek getoetst door middel van interne audits. De Intern Controleur van het pensioenfonds is verantwoordelijk voor het (doen) uitvoeren van deze audits, al dan niet ondersteund door externen.

Daarnaast is het pensioenfonds bezig met de uitwerking van het risicomanagement raamwerk op basis van het KPMG rapport "rapportage betreffende het ontwikkelen van een risicomanagement framework"¹⁰. In dit rapport worden aanvullende gewenste beheersmaatregelen aanbevolen op basis van een eerste inventarisatie van risico's.

Ter voorkoming van belangenconflicten en van misbruik en oneigenlijk gebruik van de bij het pensioenfonds aanwezige informatie heeft het pensioenfonds integere bedrijfsvoering verder gedefinieerd. APFA beschikt reeds over een gedragscode, incidentenbeleid en klokkenluiderprocedure en de integere bedrijfsvoering zal in 2013 verder worden uitgebreid met:

- Know your customer beleid
- Prudent Person beleid
- Uitbestedingsbeleid
- Privacy beleid
- Fraude protocol

2.2.2 Rapportages

De Raad van Toezicht komt tenminste vier keer per jaar in vergadering bijeen. Bij al deze vergaderingen is de directie normaliter aanwezig.

De actuariële en bedrijfstechnische nota en het strategische beleggingsbeleid worden telkens voor een periode van drie jaar vastgelegd. Voornoemde documenten dienen te worden goedgekeurd door de Raad van Toezicht, gehoord het advies van de directie. Jaarlijks legt de directie van het pensioenfonds verantwoording af aan de Raad van Toezicht over het gevoerde en gerealiseerde beleid. Gedurende het jaar ontvangt de Raad van Toezicht voortgangsrapportages per kwartaal. Voor de uitoefening van haar taak beschikt de Raad van Toezicht tevens tenminste over de volgende (management)informatie:

- Een kwartaalrapportage inzake o.a. de beleggingen en de verplichtingen alsmede de daarbij behorende (geprognosticeerde) ontwikkeling van de netto-dekkingsgraad en operationele zaken.
- De relevante ontwikkelingen op pensioengebied en de mogelijke consequenties hiervan voor het fonds (regelmatig aangeleverd door de directie). Tevens worden enkele vakbladen binnen de Raad van Toezicht verspreid.
- Kwartaalrapporten m.b.t. de interne audits en de rapportages van de operationele audits
- Het door de directie voorbereide jaarrapport van het fonds.

---

¹⁰ Rapportage betreffende het ontwikkelen van een risicomanagement framework, KPMG, d.d. 20 augustus 2012

- Een jaarrapportage van de accountant.
- Een jaarrapportage van de actuaris AG.

2.2.3 Informatieverstrekking & communicatie

De communicatiestrategie van APFA is grotendeels gebaseerd op het vergroten van vertrouwen bij haar stakeholders. Daartoe hanteert APFA de volgende pijlers:

- Communicatie vanuit een realistische, "menselijke" boodschap
- De klant centraal stellen in de informatievoorziening
- Meer in gesprek zijn
- Resultaten communiceren

Jaarlijks wordt het communicatieplan van APFA vastgelegd en dit plan omvat ondermeer:

- Op kwartaalbasis de vakbonden uitnodigen voor informatiesessies
- Op jaarbasis vindt er een algemene ledenvergadering plaats
- Op kwartaalbasis wordt een persbericht geplaatst waarbij belanghebbenden worden geïnformeerd over de laatste ontwikkelingen van het fonds
-

Naast de reeds bestaande informatieverstrekking & communicatie is er een projectplan uitgewerkt waarin aanvullende doelstellingen van het communicatiebeleid voor 2013 zijn uitgewerkt.

Onderdelen van dit plan zijn o.a. het invoeren van¹¹:

- Een periodieke nieuwsbrief voor stakeholders
- Nieuwe brochures
- Het verbeteren van de informatievoorziening voor deelnemers en gepensioneerden
- Een vernieuwde website met actuele gegevens.

---

¹¹ Voor het gedetailleerde projectplan wordt verwezen naar het integraal actieplan 2013, maart 2013

3. Pensioenreglement

3.1. Aangesloten deelnemers

Het pensioenfonds voert het pensioenreglement uit voor de volgende deelnemers:

- Deelnemer: degene die per 1 januari 2011 in de hoedanigheid als werknemer door de werkgever is aangemeld bij het pensioenfonds.
- Gepensioneerde deelnemer: degene die krachtens de bepalingen van het pensioenreglement NPR 2011 een ouderdomspensioen of een invaliditeitspensioen ontvangt.
- Gewezen deelnemer: degene (a) van wie deelname aan het pensioenreglement NPR 2011 is geëindigd en die een premievrije aanspraak op pensioen heeft gekregen en/of behouden en/of (b) die per 30 december 2010 reeds onder de PVL een premievrije aanspraak had.

In de financieringsovereenkomsten met aangesloten overheidsinstellingen zijn de wederzijdse verantwoordelijkheden, bevoegdheden, rechten en (financiële) plichten vastgelegd.

3.2 De inhoud van het pensioenreglement

3.2.1 Het pensioenreglement in hoofdlijnen

Het Nieuwe Pensioenreglement 2011 van de Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba is van kracht sinds 1 januari 2011.

De belangrijkste kenmerken van het pensioenreglement zijn:

- Deelnemers zijn de werknemers in dienst vanaf 1 mei 2005¹² en, rekening houdend met de overgangsbepalingen uit het pensioenreglement, alle (gewezen) deelnemers aan de tot 1 januari 2011 geldende pensioenregeling zoals deze was vastgesteld in de PVL.
- Het betreft een voorwaardelijk geïndexeerde middelloonregeling met pensioenleeftijd 60 jaar.
- Voor de deelnemers is ouderdomspensioen verzekerd. Per deelnemersjaar wordt 2,15% van de voor dat deelnemersjaar geldende pensioengrondslag aan ouderdomspensioen opgebouwd. Het totale ouderdomspensioen is gelijk aan de som van alle opgebouwde ouderdomspensioenen over alle deelnemersjaren. De pensioengrondslag is gelijk aan het pensioengevend salaris verminderd met een franchise (2013: Afl 14.059,-).
- Daarnaast is een invaliditeitspensioen verzekerd voor de deelnemer die op het tijdstip van de ingang van het ontslag uit hoofde van ziekten en/of gebreken blijvend ongeschikt is om zijn

---

¹² Drie werkgevers nemen per 1 januari 2011 niet deel in de NPR 2011 maar in een voortzetting van de NPR 2005.

dienstbetrekking als werknemer te vervullen. Het invaliditeitspensioen wordt berekend naar het aantal deelnemersjaren dat de deelnemer tot het bereiken van de pensioenleeftijd zou hebben kunnen doorbrengen indien de deelnemer niet wegens arbeidsongeschiktheid zou zijn ontslagen. Het invaliditeitspensioen is derhalve gelijk aan het bereikbaar ouderdompensioen en wordt uitgekeerd vanaf het moment van arbeidsongeschiktheid.

- Voor de nabestaanden is nabestaandenpensioen en wezenpensioen verzekerd. Het nabestaandenpensioen is gelijk aan 5/7e van het te bereiken ouderdompensioen. Het wezenpensioen is per wees gelijk aan 1/7e van te bereiken ouderdompensioen.
- Indexatie
De directie van het pensioenfonds streeft ernaar om de premievrije pensioenaanspraken en ingegane pensioenen jaarlijks te indexeren, indien en voor zover de middelen het toelaten.
  - De premievrije aanspraken en ingegane pensioenen kunnen jaarlijks worden verhoogd met maximaal de helft van de stijging van het jaarcijfer van de algemene loonaanpassing van de pensioengevende salarissen, zoals vastgesteld door de CBA¹³.
  - De door de deelnemers reeds opgebouwde pensioenaanspraken kunnen jaarlijks worden verhoogd met maximaal de stijging van het jaarcijfer van de algemene loonaanpassing van de pensioengevende salarissen en dienen met minimaal hetzelfde percentage te zijn verhoogd als de premievrij en ingegane pensioenen

De beslissing voor indexering behoeft de goedkeuring van de Raad van Toezicht. Indexering van de premievrije pensioenaanspraken en ingegane pensioenen kan niet plaatsvinden vóór het jaar 2015¹⁴.

- De deelnemers zijn per jaar een eigen bijdrage in de kosten van de pensioenregeling verschuldigd. Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba bepaalt op grond van het beleid in hoofdstuk 8 van deze abtn jaarlijks de door werkgevers en werknemers gezamenlijk verschuldigde premie. De verdeling van deze totale premie in werkgeversbijdrage en werknemersbijdrage wordt per werkgever door werkgevers en werknemers onderling overeengekomen¹⁵.

---

¹³ De directie is in discussie met de stakeholders aangaande de uitvoering van deze indexatiebepaling, aangezien de algemene loonaanpassing niet door de CBA wordt vastgesteld. Na definitieve vastlegging van wijziging van indexatiebepaling zal het pensioenreglement hierop worden aangepast.

¹⁴ Conform het pensioenreglement, artikel 30, lid 4.

¹⁵ In afwijking van deze beschrijving is in het pensioenreglement bepaald dat de hoogte van de werknemerspremie middels een Raadsbesluit wordt vastgesteld. In het bovenstaande is de huidige praktijk beschreven; het reglement zal te zijner tijd op dit punt worden aangepast.

3.2.2 Overgangsregeling

In de NPR 2011 gelden de volgende overgangsregelingen¹⁶:

- De pensioenaanspraken van actieven die per 31 december 2010 onder de PVL waren opgebouwd, zijn één-op-één ingebracht in de NPR 2011, waarbij de pensioenleeftijd is gewijzigd van 55 jaar naar 60 jaar.
- De per 31 december 2010 onder de PVL toegekende pensioenaanspraken van inactieven zijn ongewijzigd ingebracht in de NPR 2011. Op deze pensioenaanspraken is geen indexatiemogelijkheid van toepassing.
- De pensioenaanspraken van actieven die per 31 december 2010 onder de duurtoeslagregeling waren opgebouwd, zijn één-op-één ingebracht in de NPR 2011, waarbij de pensioenleeftijd is gewijzigd van 55 jaar naar 60 jaar.
- De per 31 december 2010 onder de duurtoeslagregeling toegekende pensioenaanspraken van inactieven zijn niet ingebracht in de NPR 2011. Voor de per 31 december 2010 inactieven wordt de duurtoeslagregeling ongewijzigd voortgezet, conform de afspraken tussen Land Aruba en haar werknemers.
- Deelnemers aan de voormalige PVL die onder de PVL ten minste tien dienstjaren hadden opgebouwd kunnen, afhankelijk van het aantal opgebouwde dienstjaren, een aantal maanden eerder met pensioen, zonder korting van hun tot 1 januari 2011 opgebouwde pensioenaanspraken. Deze overgangsregeling is als volgt vormgegeven:

---

¹⁶ De overgangsregeling vervroegde pensionering is in tegenstelling tot het pensioenreglement NPR 2011, in de praktijk ook van toepassing op de gewezen deelnemers van voor 1 januari 2011. Dit zal t.z.t. als zodanig worden gewijzigd in het pensioenreglement NPR 2011.

Overgangsregeling vervroegde pensionering

Aantal opgebouwde dienstjaren per 1 januari 2011	Aantal maanden eerder met pensioen zonder korting van het tot 1 januari 2011 opgebouwde pensioen
0 – 9	0
10-20	0,75 maanden per dienstjaar
21-28	1 maand per dienstjaar
29	48 maanden
30	60 maanden

- Indien deelnemers 29 of meer dienstjaren hebben opgebouwd, worden ook de pensioenaanspraken die worden opgebouwd vanaf 1 januari 2011 niet verlaagd bij pensionering vóór de 60-jarige leeftijd.

4. Herverzekering

Voor het pensioenfonds zijn de risico's van overlijden en arbeidsongeschiktheid gezien de grootte van het fonds niet herverzekerd.

5. Voorzieningen, reserves, weerstandsvermogen en dekkingsgraad

5.1. Voorziening pensioenverplichtingen (VPV)

De VPV wordt vastgesteld op basis van het kapitaaldekkingssysteem. De contante waardeberekening geschiedt op basis van de opgebouwde rechtenmethode, rekening houdend met de rekenrente. De rekenrente is voor de voorwaardelijk geïndexeerde aanspraken vastgezet op 4% (conform maximum percentage CBA richtlijnen) en voor de niet geïndexeerde aanspraken vastgezet op 5.5%. In 2013 zal het rekenrentebeleid worden geformaliseerd. Op basis van dit rekenrentebeleid zal jaarlijks de hoogte van de rekenrente worden getoetst door Directie en Raad van Toezicht.

De pensioenaanspraken worden voor de actieve deelnemers individueel vastgesteld. Voor actieven, premievrije deelnemers en gepensioneerden wordt uitgegaan van de per de balansdatum opgebouwde c.q. toegekende pensioenrechten.

Land Aruba dient een bijbehorende kostendekkende koopsom te storten indien met terugwerkende kracht wijzigingen worden doorgevoerd in deelnemersgegevens die leiden tot pensioenaanspraken onder het NPR 2011, inclusief de pensioenaanspraken die zijn opgebouwd uit hoofde van de PVL en als premievrije aanspraken zijn ingebracht in het NPR 2011¹⁷.

5.1.1. Grondslagen en veronderstellingen

De VPV wordt vastgesteld met inachtneming van de actuariële grondslagen en veronderstellingen zoals hierna omschreven. Deze grondslagen kunnen op ieder moment door de directie na goedkeuring door de Raad van Toezicht gewijzigd worden om haar moverende reden(en), na raadpleging van de accountant en actuaris AG. Onderstaand zijn de grondslagen weergegeven die gelden met ingang van 1 januari 2012:

- Rekenrente:
  - voor degenen die per 31 december 2010 inactief zijn: 5,5%
  - voor degenen die per 31 december 2010 actief zijn: 4%
- Overlevingskansen
  - Voor mannen en vrouwen worden de overlevingskansen ontleend aan de voor APFA ontwikkelde Aruba tafels 1999-2008 met een leeftijdsterugstelling van drie jaren voor mannen en één jaar voor vrouwen.
  - Voor kinderen worden de sterftetekansen verwaarloosd.

¹⁷ Conform artikel 8 uitvoeringsovereenkomst d.d. 20 juli 2012

- **Sterftetrendopslag**
De opslag voor toekomstige verbetering van de overlevingskansen bedraagt 2,9%.
- **Gezinssamenstelling**
Voor niet-pensioentrekkenden is voor het verkrijgen van nabestaandenpensioen verondersteld dat alle deelnemers een (huwelijks)partner hebben. De overschatting van de lasten, veroorzaakt door deze veronderstelling, laat toe een reservering voor de verplichtingen voortvloeiende uit toekomstig wezenpensioen achterwege te laten. Voor pensioentrekkenden is uitgegaan van de werkelijke burgerlijke staat (bepaalde partnersysteem). Voorts is verondersteld dat bij (huwelijks)partners de vrouw drie jaar jonger is dan de man.
- **Hertrouwkansen**
Gegeven het bepaalde in de pensioenregeling en de onder gezinssamenstelling genoemde onderstelling wordt er geen rekening gehouden met hertrouwkansen.
- **Excassokosten**
De kostenopslag op de VPV bedraagt 2% voor uitvoeringskosten.
- **Gebruikmakingskans overgangsregeling¹⁸**
Er wordt verondersteld dat 25% van de actieven en 75% van de inactieven gebruik zal maken van de overgangsregeling om vervroegd met pensioen te gaan. Het percentage voor actieven is gebaseerd op het gemiddeld gebruik in de jaren 2011 en 2012. Aangezien er geen incentive is voor de inactieven om niet van deze overgangsregeling gebruik te maken is hier voorzichtigheidshalve het percentage gezet op 75%.

Conform artikel 10 van de landsverordening ondernemingspensioenfondsen, dient het pensioenfonds tenminste eenmaal in de vijf jaren een diepgaand actuair onderzoek in te stellen naar de positie van de Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba. Hierbij worden de financiële positie, gehanteerde grondslagen en veronderstellingen nogmaals nader geanalyseerd. Dit resulteert in het opstellen van een Wetenschappelijke Balans.

5.2 Overige voorzieningen

Het pensioenfonds heeft naast de voorzieningen op pensioenverplichtingen ook beleid geformuleerd voor de bepaling van voorzieningen voor beleggingen en debiteuren.

Voorzieningen beleggingen

De voorzieningen voor beleggingen bestaan uit voorzieningen voor de beleggingscategorieën hypotheken en onderhandse leningen. Deze twee categorieën worden tegen boekwaarden geadmistreerd. Voor een "realistische" representatie van de waarden van deze beleggingen

---

¹⁸In praktijk wordt de overgangsregeling vervroegde pensionering ook op gewezen deelnemers van voor 1 januari 2011 toegepast. Dit zal t.z.t. ook als zodanig worden opgenomen in het pensioenreglement.

dienen opgelopen achterstand in betalingen en mogelijke kredietkwaliteit-verslechtingen zorgvuldig in kaart te worden gebracht en daar waar nodig te worden voorzien¹⁹.

Vorzieningen debiteuren

De voorzieningen voor debiteuren bestaan uit voorzieningen voor premiedebiteuren (werkgevers) en overige debiteuren. Hier wordt per debiteur zorgvuldig geanalyseerd wat de haalbaarheid is van volledige inning van het uitstaande bedrag²⁰.

5.3 Weerstandsvermogen

Voor de bepaling van het weerstandsvermogen worden de solvabiliteitsrichtlijnen gevolgd voor ondernemingspensioenfondsen onder toezicht van de CBA. Een belangrijk risico is dat de financiële positie als gevolg van een waardedaling van de beleggingen op enig moment verslechtert tot een onaanvaardbaar laag niveau. Het risico van een dergelijk scenario wordt groter naarmate pensioenfondsen risicovollere beleggingen in hun portefeuille hebben. Teneinde te voorkomen dat de financiële positie als gevolg van een waardedaling van de beleggingen verslechtert, dient het pensioenfonds een weerstandsvermogen aan te houden.

---

¹⁹ Zie voorzieningenbeleid hypotheken en voorzieningenbeleid onderhandse leningen.

²⁰ Zie voorzieningenbeleid debiteuren.

5.3.1 Bepaling van het weerstandsvermogen

Risicofactoren per beleggingscategorie			
Beleggingscategorie	Risicofactor (%)		
Liquide middelen			0,0
Te vorderen beleggingsopbrengsten (<= 90 dagen)			0,0
Termijndeposito's			0,0
Overheidsobligaties			0,0
Bedrijfsobligaties	<u>S&P</u>	<u>Moody's</u>	
"Highest quality"	AAA	Aaa	1,0
" High strong credit quality"	AA+	Aa1	5,0
	AA	Aa2	5,0
	AA-	Aa3	5,0
"Upper medium grade quality"	A+	A1	10,0
	A	A2	10,0
	A-	A3	10,0
"Medium & low grade quality"	BBB+	Baa1	20,0
	BBB	Baa2	20,0
	BBB -	Baa3	20,0
"Lower quality"			100,0
Hypothecaire leningen			2,0
Leningen op schuldbekentenissen			5,0
Onroerend goed eigendom			10,0
Onroerend goed participaties			10,0
Aandelen: gewone/preferente			20,0
Overige beleggingen			*

Het weerstandsvermogen is een functie van de risicograad van beleggingen. Ter bepaling van de risicograad wordt de zogenoemde “asset-risk” methode gehanteerd.

Het hanteren van een weerstandsvermogen dat lager is dan op basis van de risicofactoren gehanteerd zou moeten worden, is voor de CBA alleen acceptabel, indien het pensioenfonds met behulp van een ALM-studie kan aantonen dat het lagere weerstandsvermogen toereikend is²¹. Het pensioenfonds heeft besloten de CBA-normen te volgen.

* De fondsen en of beleggingen die niet binnen de categorisering van de CBA gedefinieerde categorieën vallen, worden gecategoriseerd als “overige beleggingen”. Voor deze categorie zal het pensioenfonds een onderbouwde risicofactor vaststellen. Deze vaststelling wordt in principe gebaseerd op de standaarddeviatie van de benchmark van de desbetreffende belegging en dient door de directie te worden goedgekeurd.

5.4 Dekkingsgraad

Als invulling van artikel 13 van de Landsverordening Ondernemingspensioenfondsen heeft de CBA voor het toezicht op pensioenfondsen solvabiliteitsrichtlijnen gepubliceerd. In deze solvabiliteitsrichtlijnen wordt een definitie gegeven van “de dekkingsgraad” en vervolgens wordt deze definitie aangepast. In deze abtn worden voor de helderheid twee verschillende begrippen gehanteerd:

Bruto-dekkingsgraad = waarde beleggingen gedeeld door VPV

Netto-dekkingsgraad = waarde beleggingen minus weerstandsvermogen, gedeeld door VPV

De netto-dekkingsgraad ligt per definitie lager dan de bruto-dekkingsgraad en wordt via het weerstandsvermogen direct beïnvloed door de beleggingsmix van het pensioenfonds: Het verschil tussen netto- en bruto-dekkingsgraad neemt toe naarmate de beleggingsmix een groter aandeel beleggingen bevat met een hoge risicofactor (bijvoorbeeld aandelen).

Op basis van de solvabiliteitsrichtlijnen van de CBA dient de netto-dekkingsgraad minimaal 100% te bedragen. Indien de netto-dekkingsgraad onder dit niveau is gezakt, is de financiële positie onvoldoende. Bij de invoering van NPR 2011 was de netto-dekkingsgraad 70,2%. Er was destijds overeengekomen dat het Land Aruba zou bijdragen aan het tekort middels herstellpremies en een rendementsgarantie van 7% (zie financieringsovereenkomst NPR 2011 en de bijlagen van het pensioenreglement NPR 2011). Later bleek dat er nadere afspraken overeengekomen dienden te worden voor de uitvoering hiervan. Op 20 juli 2012 is een uitvoeringsovereenkomst overeengekomen en op basis hiervan heeft APFA het herstelplan d.d. 20 juli 2012 vastgesteld. Dit herstelplan beschrijft het beleid dat is uitgestippeld om te komen tot een netto-dekkingsgraad van 100%.

---

²¹ conform actuariële richtlijnen CBA

6. Herstelplan

Op 20 juli 2012 is de uitvoeringsovereenkomst overeengekomen tussen Land Aruba en APFA en geformaliseerd. Op basis van deze overeenkomst heeft APFA het herstelplan NPR 2011 vastgesteld, waarin het beleid is vastgelegd dat zij zal voeren om gedurende een 15-jarige herstelperiode vanaf 1 januari 2011 een netto-dekkingsgraad van 100% te bereiken.

In de bovenvermelde uitvoeringsovereenkomst is vastgelegd dat de rendementsgarantie van 7%, zoals vermeld in artikel 15 van de overgangsbepalingen van het pensioenreglement NPR 2011 wordt vervangen door een dekkingsgraadgarantie. Artikel 3 van de uitvoeringsovereenkomst d.d. 20 juli 2012 vervangt artikel 15 van de overgangsbepalingen van het pensioenreglement NPR 2011. De bepalingen betreffen o.a.:

- a. Met ingang van 1 januari 2013 draagt Land Aruba²² een vaste werkgeversbijdrage bij voor elk jaar totdat per 31 december voorafgaande aan dat jaar een netto-dekkingsgraad van 100% is bereikt. De vaste werkgeversbijdrage betreft een additionele jaarlijkse werkgeversbijdrage van 3% van de totale salarissom van alle NPR 2011 deelnemers;
- b. Indien de financiële positie van het NPR 2011 in enig toekomstig jaar van 2012 tot en met 2025 achterblijft ten opzichte van het kritieke herstelpad²³, waardoor er een restant tekort ontstaat, wordt dit restant tekort jaarlijks door het Land Aruba aangezuiverd middels een extra geldelijke storting.
- c. Het restant tekort wordt jaarlijks middels een geldelijke storting voldaan of omgezet in een lening van APFA aan het Land Aruba (conform de voorwaarden vermeld in artikel 3, lid 8 van de uitvoeringsovereenkomst)

Conform artikel 9 van de uitvoeringsovereenkomst van 20 juli 2012, zal Land Aruba al datgene doen wat nodig is om de voornoemde overeenkomst in al haar aspecten rechtsgeldig te laten zijn. Indien het Land Aruba dit nalaat zal artikel 15 van de overgangsbepalingen van het pensioenreglement NPR2011 herleven²⁴.

Het bestuur heeft in het herstelplan aangegeven welk beleid het pensioenfonds voert om naar verwachting in vijftien jaar te voldoen aan de solvabiliteitseisen van de CBA. Het CBA heeft begin oktober 2012 de 15-jarige herstelperiode geaccordeerd. Voor een nadere beschrijving van het beleggingsbeleid, premiebeleid en indexatiebeleid wordt verwezen naar hoofdstuk 7, 8, en 9.

Halfjaarlijkse evaluatie

Tweemaal per jaar vindt er een evaluatie plaats van het gerealiseerde herstel ten opzichte van het geprojecteerde herstel. Op basis hiervan zal het bestuur halfjaarlijks evalueren of de

²² Land Aruba zal zorg dragen dat de vaste werkgeversbijdrage door de overige werkgevers wordt bijgedragen op basis van het aantal deelnemers dat verbonden is aan de werkgever.

²³ Zie bijlage D voor het vastgestelde kritieke herstelpad welke vermeldt staat in het NPR 2011 Herstelplan d.d. 20 juli 2012

²⁴ Inmiddels heeft Land Aruba bevestigd het wetgevingstraject in gang te hebben gezet.

ontwikkelingen aanleiding vormen voor het afkondigen/nemen van maatregelen en/of herziening van het in het herstelplan geformuleerde beleid. Materiële beleidswijzigingen zullen worden voorgelegd aan de CBA en zullen, indien noodzakelijk, aanleiding geven tot herziening van het overeengekomen herstelplan van 20 juli 2012.

7. Beleggingsbeleid

7.1. Beleggingsdoelstelling

De doelstelling van het pensioenfonds is het op lange termijn veiligstellen van de nominale pensioenaanspraken en pensioenrechten, alsmede het streven naar het geven van indexatie op de opgebouwde pensioenaanspraken van de actieven. Om deze doelstelling te bereiken, is het van belang dat de toevertrouwde middelen op een verantwoorde en solide wijze worden belegd en de beleggingsresultaten op lange termijn, binnen aanvaardbare risico's, zo hoog mogelijk zijn. APFA wil dit bereiken door de kans om onder het kritieke herstelpad te komen, te minimaliseren.

7.2. Organisatie van het vermogensbeheer

7.2.1 Verantwoordelijkheden

De directie en de Raad van Toezicht zijn gezamenlijk verantwoordelijk voor het strategische beleggingsbeleid en het beleggingsplan. De directie stelt het strategische beleggingsbeleid en het beleggingsplan op en de Raad van Toezicht stelt het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsplan vast. Onder de vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid wordt verstaan het beschrijven van het doel en de stijl van de beleggingsactiviteiten, binnen de strategische beleggingsportefeuille van APFA. Jaarlijks wordt in een beleggingsplan verder uitgewerkt waarin op korte termijn belegd zal gaan worden, met welke normpercentages en bandbreedtes en tegen welke benchmarks gemeten zal moeten worden (indien aanwezig). De directie en de beleggingsafdeling zijn vervolgens verantwoordelijk voor de uitvoering van het strategisch beleggingsbeleid en het beleggingsplan en de Raad van Toezicht houdt toezicht op de uitvoering.

7.2.2 Intern en extern vermogensbeheer

Het beheer van de beleggingsportefeuilles wordt zowel intern als extern uitgevoerd. De directie is verantwoordelijk voor de uitvoering van het totale beleggingsbeleid en wordt ondersteund door de beleggingsafdeling. De werkzaamheden van de beleggingsafdeling bestaan ondermeer uit:

- Ondersteuning van de directie bij de voorbereiding, uitvoering en evaluatie van het strategisch beleggingsbeleid.
- Ondersteuning van de directie bij de voorbereiding van het jaarlijks op te stellen beleggingsplan.
- Het zorgdragen voor een adequaat beheer van het beleggingsproces.
- Het zorgdragen voor een adequaat beheer van het hypotheekproces.
- Het zorgdragen voor een gedegen risicobeheersing van de totale portefeuille.

- Het verzamelen van periodieke resultaten deze analyseren, administreren en rapporteren aan de directie voor zowel de binnenlandse als de buitenlandse beleggingen.
- De advisering aan de directie van de selectie en evaluatie van externe vermogensbeheerders, custodians en andere derde partijen.

In maart 2012 heeft de Raad van Toezicht het voorstel van de directie goedgekeurd met betrekking tot de nieuwe externe vermogensbeheerstructuur. Er is gekozen voor een onafhankelijke structuur waarin een fiduciaire manager en een aparte custodian opereren.

Na een uitgebreid selectieproces heeft het pensioenfonds gekozen voor Russell Investments als haar fiduciaire manager. Per oktober 2012 is nagenoeg de gehele buitenlandse portefeuille herbelegd conform de uitgangspunten van het strategisch beleggingsbeleid 2012-2014 en het beleggingsplan 2012. De directie van het pensioenfonds is belast met het toezicht op het extern vermogensbeheer.

7.2.3 Custodian

Het pensioenfonds heeft na een uitgebreid selectieproces Statestreet Global Advisors ("Statestreet") gekozen als onafhankelijke custodian. Statestreet bewaart, administreert en rapporteert namens APFA de beleggingen. Daarnaast voert zij aanvullende diensten uit, zoals performancemeting, compliance checks, couponverrichtingen, dividendontvangsten, informatieverstopping en uitvoering van corporate actions.

7.3 Samenstelling strategische beleggingsportefeuille

De Raad van Toezicht bepaalt in overleg met de directie, aan de hand van een ALM-studie, welke risico's het fonds bereid is te aanvaarden en houdt hierbij rekening met de hoogte van de dekkingsgraad, opbouw van het deelnemersbestand, de verplichtingen die het fonds is aangegaan en met de wenselijkheid van stabiele en betaalbare premies.

Daar de dekkingsgraad van het pensioenfonds lager is dan 100%, worden de sturingsinstrumenten van het fonds extra aandachtig bekeken en geanalyseerd op effectiviteit en haalbaarheid om de dekkingsgraad weer op niveau te krijgen. De uitkomsten hiervan zijn vastgelegd in het Herstelplan d.d. 20 juli 2012.

In mei 2012 heeft de Raad van Toezicht het "Strategic Investment Policy 2012-2014" en het beleggingsplan 2012 vastgesteld. Begin 2013 is vastgesteld dat het beleggingsplan 2012 nog van toepassing is voor het eerste halfjaar van 2013. Naar aanleiding van het overeengekomen herstelplan en de aanstelling van Russell Investments is in september 2012 een nieuwe ALM-studie van start gegaan om te evalueren in hoeverre het Strategic Investment Policy 2012-2014 geactualiseerd dient te worden. Het Strategisch Beleggingsbeleid 2013-2015 en het Beleggingsplan 2013 zal naar verwachting medio juni 2013 gereed zijn.

7.3.1 Strategische beleggingsportefeuille

De directie van het pensioenfonds heeft aan de hand van een ALM-studie het volgende strategische beleggingsbeleid opgesteld. Vaststelling van het strategisch beleggingsbeleid vindt in beginsel telkens voor een periode van drie jaar plaats. In onderstaande tabel zijn tevens minimum en maximum allocaties vermeld.

Strategische asset allocatie²⁵ (in percentages van de totale waarde ²⁶ van de effectenportefeuille)			
Beleggingscategorie	Asset mix	Minimum	Maximum
Vastrentende waarden	85%	75%	90%
Aandelen	15%	8%	25%

Behalve het vaststellen van de relevante beleggingscategorieën en wat de minimale en maximale procentuele verdelingen in de verschillende beleggingscategorieën kunnen zijn, dient ook rekening te worden gehouden met de richtlijnen van de CBA.

De verhouding tussen binnenlandse en buitenlandse beleggingen is als volgt:

Verhouding binnenlandse en buitenlandse beleggingen²⁷ (in percentages van de totale waarde van de effectenportefeuille)			
Beleggingscategorie	Norm	Minimum	Maximum
Binnenlandse beleggingen	70.3%	-	-
Leningen	7%	5%	9%
Leningen ((semi-)overheid)	23.5%	19%	25%
Hypotheken	16.8%	13%	19%
Deposito's	5%	0%	10%
Overheidsobligaties	10%	5%	17%
Aandelen	5%	2%	12%
Bedrijfsobligaties	1.5%	0%	3%
Vastgoed	1.5%	0%	3%
Buitenlandse beleggingen	29.7%	-	-
Staats –en bedrijfsobligaties	22%	14%	29%

²⁵ Asset mix op basis van Strategic Investment Policy 2012-2014

²⁶ De buitenlandse portefeuille is op basis van marktwaarde en de binnenlandse portefeuille op basis van boekwaarde.

²⁷ Portefeuille op basis van Strategic Investment Policy 2012-2014

(wereldwijd)			
Aandelen (wereldwijd)	7.2%	4.5%	11%
Liquide middelen	0.5%	0%	1%

APFA is in het proces om een geactualiseerd strategisch beleggingsbeleid 2013-2015 en beleggingsplan 2013 op te stellen die o.a. de uitkomsten van de nieuwe ALM studie, het herstelplan NPR 2011 en de aanstelling van de fiduciaire manager en de custodian meenemen.

7.3.2 Tactische asset allocatie

Binnen de hierboven vastgestelde kaders wordt in een jaarlijks op te stellen beleggingsplan, de 'optimale' beleggingsportefeuille samengesteld. Deze beleggingsportefeuille wordt gebaseerd op de strategische asset allocatie. De directie presenteert het beleggingsplan jaarlijks aan de Raad van Toezicht. De Raad van Toezicht dient het beleggingsplan goed te keuren.

Tactische posities kunnen alleen worden ingenomen binnen de vastgelegde bandbreedtes. Voor eventuele uitzonderingen dient er goedkeuring van de Raad van Toezicht te worden verkregen op basis van een onderbouwde nota van de directie. Voor de buitenlandse beleggingsportefeuille worden per beleggingscategorie van tevoren afspraken gemaakt over de te hanteren benchmark voor vergelijkingsdoeleinden. Voor de binnenlandse beleggingsportefeuille is het gebruik van benchmarks gelimiteerd.

7.4. Risicometing en -beheersing

Met betrekking tot de beheersing van de beleggingsrisico's van de buitenlandse portefeuille bevatten de door het pensioenfonds opgestelde beleggingsrichtlijnen onder meer bepalingen omtrent:

- De minimum en maximum allocatie van de beleggingscategorieën.
- De tracking errors t.o.v de benchmarks.
- De minimum en maximum allocatie voor de valuta van alle beleggingen.
- De spreiding van effecten ten opzichte van de benchmark.
- De maximale afwijking in duration voor vastrentende waarden ten opzichte van de benchmark.
- Een minimale credit rating voor vastrentende waarden, alsmede de additionele voorwaarden waaronder er een lager minimum kan gelden.

De binnenlandse beleggingen worden per beleggingscategorie geëvalueerd op hun specifieke risico's en de beheersingsmaatregelen zijn ondermeer:

- Periodiek evalueren van de kredietwaardigheid van leningen met behulp van een kredietscore en daar waar nodig pro-actief handelen.
- Krediet- en risicoanalyses van de hypotheekaanvragen conform het acceptatiebeleid hypotheken.
- Monitoren van leningachterstanden en zorgdragen voor een adequate opvolging van collectie van gelden.
- Evalueren of de beleggingen binnen de bandbreedte vallen.
- Evalueren of de zekerheden van de beleggingen voldoende waarborg bieden.
- Concentratierisico naar tegenpartijen evalueren.
- Cashflowprognosesom tijdig tekorten of overschotten te signaleren..

7.5. Resultaatsevaluatie

Het beleggingsresultaat wordt per maand gemeten en geëvalueerd door de beleggingsafdeling die op haar beurt rapporteert aan de directie. Tevens is er een uitgebreidere evaluatie van het beleggingsresultaat (incl. vergelijking met evt. benchmarks) op kwartaalbasis. Uit de kwartaalrapportages van de beleggingsafdeling dient ook te blijken of de gelopen beleggingsrisico's vallen binnen de gestelde bandbreedtes van het vastgestelde beleggingsplan.

De directie rapporteert per kwartaal over de resultaten aan de Raad van Toezicht. Daar het behaalde beleggingsresultaat kan afwijken van de geformuleerde rendementsdoelstelling over een zekere meetperiode, wordt bij de beoordeling van het beleggingsresultaat rekening gehouden met de economische omstandigheden, de algemene trend en de mate van afwijking in vergelijking tot eventuele benchmarks.

7.6. Valutabeleid

Valuta wordt niet beschouwd als een rendementsbron. Het creëren van valutaposities wordt daarom zoveel mogelijk vermeden en daar waar zinvol afgedekt naar USD. Er bestaat een vaste wisselkoers Afl./USD.

7.7. Derivatenbeleid

Het pensioenfonds gaat geen directe transacties aan, waarbij gebruik wordt gemaakt van short sales, leverage en/of derivaten zoals opties, futures of warrants.

Binnen de onderliggende beleggingsstrategieën van extern aangestelde vermogensbeheerders kan wel gebruik gemaakt worden van derivaten. Reden voor het innemen van deze posities kan uitsluitend zijn het afdekken van risico's.

7.8. Waarderingsgrondslag

De waardering van de buitenlandse beleggingen geschiedt op marktwaarde en volgt de waarderingsgrondslagen conform de IFRS-standaarden. De binnenlandse beleggingen worden tevens conform IFRS-standaarden geadministreerd met de volgende indeling:

- Staatsobligaties, bedrijfsobligaties, leningen, hypotheke en deposito's worden op basis van boekwaarde geadministreerd, omdat dit beleggingen betreffen die tot aan de looptijd van de belegging worden aangehouden ("Held to maturity"). Om rekening te houden met mogelijke verliezen kunnen tevens voorzieningen getroffen worden voor de beleggingen hypotheke en onderhandse leningen.
- Aandelen en vastgoed (direct en indirect) worden op basis van marktwaarde geadministreerd.

8. Premiebeleid

8.1. Premie

In de pensioen- en financieringsovereenkomsten van de NPR 2011 is opgenomen dat het pensioenfonds de pensioenpremie jaarlijks vaststelt op basis van deze abtn. Conform de uitvoeringsovereenkomst d.d. 20 juli 2012, artikel 3 is bepaald dat het totaal van de kostendeekkende premie en de herstellpremie maximaal 33,1% van de salarissom bedraagt. Daarnaast is een vaste werkgeversbijdrage overeengekomen van 3% van de salarissom ingaande 1 januari 2013, waarmee de totale bijdrage uitkomt op maximaal 36,1%.

Kostendeekkende premie

De kostendeekkende premie is de premie die nodig is voor de reglementaire pensioenopbouw en de risicodekking voor de actieve deelnemers in het betreffende jaar. Bij het bepalen van de premie worden de volgende elementen in acht genomen:

- **Coming Service**
De kosten van de jaarlijkse opbouw van ouderdoms- en nabestaandenpensioen van actieve deelnemers.
- **Arbeidsongeschiktheidsrisico**
Dit betreft de kosten van het direct laten ingaan van het bereikbaar ouderdomspensioen vanaf invalidering en het uitkeren van een overbruggingspensioen tussen de datum van arbeidsongeschiktheid en 60 jaar.
- **Kosten van overlijden in actieve dienst**
Dit betreft de kosten van het direct laten ingaan van het bereikbaar nabestaandenpensioen vanaf overlijden van de deelnemer.
- **Opslag voor administratiekosten in het lopende boekjaar**
Deze kostenopslag dient ter dekking van de administratiekosten in het lopende boekjaar.
- **Opslag voor toekomstige administratiekosten**
Deze kosten opslag betreft de excasso-opslag van 2%, die dient voor de opbouw van de voorziening voor toekomstige administratiekosten die in de voorziening pensioenverplichting (VPV) is opgenomen.
- **Solvabiliteitsopslag**
Naast de opbouw dient er een solvabiliteitsopslag op de premie te worden gelegd om de fluctuaties in de beleggingen op te vangen. Deze opslag wordt bepaald op basis van de hoogte van de bruto-dekkingsgraad die correspondeert met de financiële positie waarin de

netto-dekkingsgraad 100% bedraagt²⁸ en wordt gebaseerd op het door de CBA vereiste weerstandsvermogen voor de strategische beleggingsmix.

In de premie is geen element opgenomen om de jaarlijkse voorwaardelijke indexatie te financieren. Dit betekent dat indexatie bekostigd dient te worden uit overrente, oftewel rendementen die hoger zijn dan de rekenrente van 4%.

Aan de berekening van de actuariel benodigde premie liggen dezelfde actuariële grondslagen en onderstellingen ten grondslag als aan de VPV. In het reglement is vastgelegd dat de kostendeekkende premie maximaal 25% van de som van de in het betreffende jaar vastgestelde en de in de pensioenberekening in aanmerking genomen pensioengevende salarissen.

Feitelijke premie

Zolang het pensioenfonds niet tot een netto-dekkingsgraad van 100% is hersteld wordt een totale feitelijke premie van 36,1% van de salarissom aan het pensioenfonds betaald. Deze bestaat uit een reguliere premie (kostendeekkende premie en herstellpremie van 33,1%) en een vaste werkgeversbijdrage van 3%.

Wanneer het pensioenfonds is hersteld, zal het volgende premiebeleid van toepassing zijn:

Premiebepaling

Financiële positie	Berekende premie
Bruto-dekkingsgraad <100%	33,1%
Bruto-dekkingsgraad > 100% & Netto-dekkingsgraad <105%	Lineaire interpolatie tussen 33,1% en kostendeekkende premie
105% < Netto-dekkingsgraad <= 115%	Kostendeekkende premie
Netto-dekkingsgraad >115%	Korting op kostendeekkende premie

Bij deze tabel geven wij de volgende toelichting.

- De kostendeekkende premie wordt bepaald op basis van bovenstaande definitie. Indexatie wordt verondersteld uit overrente te worden gefinancierd.
- De bruto-dekkingsgraad wordt bepaald op basis van de waarde van de beleggingen gedeeld door de VPV.

²⁸ Bijvoorbeeld: Stel dat het weerstandsvermogen in de strategische mix 10% van de waarde van de beleggingen bedraagt, dan bedraagt de solvabiliteitsopslag $10\% / (1 - 10\%) = 11,1\%$

- De netto-dekkingsgraad wordt bepaald op basis van de waarde van de beleggingen minus het weerstandsvermogen, gedeeld door de VPV.
- Indien de bruto-dekkingsgraad beneden 100% ligt, wordt een premie van 33,1% betaald.
- Wanneer de bruto-dekkingsgraad hoger ligt dan 100% en de netto-dekkingsgraad lager ligt dan 100%, wordt de premie bepaald door lineair te interpoleren tussen 33,1% en de kostendekkende premie.
- Indien de netto-dekkingsgraad ligt tussen 105% en 115%, wordt de kostendekkende premie betaald.
- Boven een netto-dekkingsgraad van 115%, kan eventueel een korting op de kostendekkende premie worden verleend.

Bovenstaand beleid geeft de directie een richtlijn hoe te handelen, gehoord de Raad van Toezicht en actuaris AG. De directie kan na goedkeuring door de Raad van Toezicht evenwel afwijken van bovenstaand model om haar moverende redenen.

8.2. Deelnemersbijdrage

De deelnemers zijn per jaar een eigen bijdrage in de kosten van de pensioenregeling verschuldigd. Stichting Algemeen Pensioenfonds Aruba bepaalt op grond van het beleid in dit hoofdstuk jaarlijks de door werkgevers en werknemers gezamenlijk verschuldigde premie. De verdeling van deze totale premie in werkgeversbijdrage en werknemersbijdrage wordt per werkgever door werkgevers en werknemers onderling overeengekomen²⁹

8.3. Maximale bijdrage werkgever

De maximale bijdrage van de werkgever (exclusief de stortingen uit hoofde van de garantiebepalingen) bedraagt conform de uitvoeringsovereenkomst d.d. 20 juli 2012 36.1% (33.1% plus een vaste werkgeversbijdrage van 3%) minus de deelnemersbijdrage. Tot op heden is Land Aruba verantwoordelijk voor het vergoeden van de 3% werkgeversbijdrage voor de overige werkgevers.

8.4 Minimale bijdrage werkgever

De minimumbijdrage is gelijk aan de deelnemersbijdrage. Dit houdt in dat de minimale bijdrage van de werkgever 0% bedraagt.

---

²⁹ In afwijking van deze beschrijving is in het pensioenreglement bepaald dat de hoogte van de werknemerspremie middels een Raadsbesluit wordt vastgesteld. In het bovenstaande is de huidige praktijk beschreven; het reglement zal te zijner tijd op dit punt worden aangepast.

9. Indexatiebeleid

Het pensioenfonds kent een voorwaardelijk toeslagbeleid. Het bestuur zal daarmee uitsluitend indexaties toekennen voor zover de financiële positie van het NPR 2011 dat toelaten onder de volgende voorwaarden³⁰:

- Indien en voor zover de herstellpremie volledig betaald blijft worden
- Aan alle overige uitgangspunten van het herstelplan voldaan is.

Hierbij wordt uitgegaan van het volgende indexatiebeleid:

Indexatietabel (NPR 2011)

Financiële positie	Indexatie actieven resp. inactieven
Bruto-dekkingsgraad < 100%	Geen indexatie
Bruto-dekkingsgraad > 100% & Netto-dekkingsgraad < 105%	Gedeeltelijke indexatie
Netto-dekkingsgraad > 105%	Volledige indexatie (100% van loonindex c.q. halve loonindex), mits hierdoor niet de netto-dekkingsgraad beneden 105% daalt

In de uitvoeringsovereenkomst d.d. 20 juli is verder overeengekomen dat er geen indexatie zal worden toegekend indien deze aanpassing op het moment van toekenning, zou leiden tot het ontstaan of het vergroten van een restant tekort.

De per 31 december 2010 onder de PVL toegekende pensioenafspraken van inactieven zijn ongewijzigd ingebracht in het NPR 2011. Op deze pensioenaanspraken is geen indexatiemogelijkheid van toepassing.

³⁰ Zie herstelplan d.d. 20 juli 2012, hoofdstuk 6

10. Financiële sturingsmiddelen

Zoals uitgebreid beschreven in het herstelplan zijn de benodigde financiële sturingsmiddelen die bijdragen aan het herstel de herstell premie, de vaste werkgeversbijdrage en de dekkingsgraadgarantie. Daarnaast zal periodiek het beleggingsbeleid geëvalueerd worden om te bezien in hoeverre het gevoerde beleid de kans om onder het kritieke herstellpad te geraken voldoende minimaliseert en tevens zorgdraagt voor voldoende bijdrage aan het herstel.

Indien het gerealiseerde herstel afwijkt van het kritieke pad zal het pensioenfonds additionele maatregelen afkondigen indien de overheid haar verplichtingen niet nakomt voor meer dan 6 maanden. Deze additionele maatregelen zullen telkens 6 maanden na afkondiging ingaan, tenzij het herstel zich dusdanig positief heeft ontwikkeld dat maatregelen niet meer nodig zijn. APFA zal bij het nemen van de maatregelen zich houden aan de volgende uitgangspunten:

- Evenwichtige belangenbehartiging van deelnemers en gepensioneerden
- Gestaag herstel, waarbij maatregelen geleidelijk worden genomen om te voorkomen dat er op een gegeven moment een grote afstempeling nodig is.

Conform artikel 36 van het pensioenreglement NPR 2011 zal het bestuur na goedkeuring van de Raad van Toezicht de volgende maatregelen nemen (met in achtning van volgorde):

- De toekomstige rechten van de deelnemers verlagen;
- Het franchisebedrag verhogen tot maximaal de fiscale franchise;
- De opgebouwde aanspraken van de deelnemers en de pensioenen van de gepensioneerden in gelijke verhouding verlagen.